UNIWERSYTET GDAŃSKI
RPW/31783/2021 P
Data:2021-07-26

Łódź, 19.07.2021 r.

Dr hab. Małgorzata Janicka, prof. UŁ
Katedra Finansów i Inwestycji Międzynarodowych
Instytut Gospodarki Międzynarodowej
Uniwersytet Łódzki

Recenzja dorobku naukowego dr Magdaleny Mosionek-Schwedy w związku z wnioskiem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse

1. Podstawa wykonania recenzji

Podstawą wykonania niniejszej recenzji jest Uchwała Nr 35/21DERif Rady Dyscypliny Ekonomia i finanse Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 22 kwietnia 2021 roku w sprawie powołania Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse dr Magdalenie Mosionek-Schwedzie oraz ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku, art. 219.

2. Ocena formalna

Podstawą oceny w postępowaniu habilitacyjnym dr Magdaleny Mosionek-Schwedy jest dokumentacja opracowana przez Habilitantkę w formie drukowanej i cyfrowej, przekazana przez jednostkę prowadzącą jaką jest Rada Dyscypliny Ekonomia i finanse Uniwersytetu Gdańskiego. Jej zawartość jest następująca:

- uchwała Rady Dyscypliny Ekonomia i finanse Uniwersytetu Gdańskiego
- wniosek przewodni
- kopia dyplomu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia
- autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych

- monografia M. Mosionek-Szweda "Determinanty rozwoju europejskich giełdowych rynków dłużnych instrumentów finansowych", Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2020, ISBN 978-83-8206-107-9
- skany wybranych publikacji
- dokumenty dodatkowe (oświadczenia współautorów publikacji).

Dokumentacja została przygotowana w sposób uporządkowany i staranny, strona formalna wniosku nie budzi zastrzeżeń.

Dr Magdalena Mosionek-Schweda wskazała jako główne osiągnięcie naukowe monografię: "Determinanty rozwoju europejskich giełdowych rynków dłużnych instrumentów finansowych", Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2020, ISBN 978-83-8206-107-9, ss. 310. Recenzentem wydawniczym monografii jest dr hab. Tomasz Miziołek, prof. UŁ.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, art. 219, stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która: 1) posiada stopień doktora; 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej: a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit.a [..]. 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Wskazana przez Autorkę monografia powinna przede wszystkim spełnić wyjściowe kryterium ustawowe, czyli wydawnictwo, w którym została ona opublikowana, powinno w roku jej publikacji w ostatecznej formie być ujęte w wykazie wydawnictw sporządzonych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, zgodnie z którym Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia […] 2) sposób sporządzania wykazów: a) wydawnictw, o których mowa w art. 265 ust. 9 pkt 1, oraz sposób ustalania i przypisywania im liczby punktów, mając na uwadze uznaną renomę wydawnictw oraz ich podział na grupy odpowiadające ich randze.

Wydawnictwo, w którym wydana została monografia, figuruje na tej liście (Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe - Ministerstwo Edukacji

i Nauki - Portal Gov.pl (www.gov.pl), poz. 489 Uniwersytet Gdański: 58700 – dostęp 15.07.2021 r.), zatem ww. wymóg ustawowy został spełniony.

3. Podstawowe dane o przebiegu edukacji i zatrudnienia Habilitantki

Dr M. Mosionek-Schweda ukończyła w maju 2003 roku jednolite studia magisterskie na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, kierunek studiów nie został wskazany, natomiast pojawiła się informacja o specjalizacji: zarządzanie finansami i rachunkowość. We wrześniu 2003 roku podjęła w ww. jednostce studia doktoranckie na kierunku ekonomia, w 2007 roku otrzymała stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Kapitałowe formy oszczędzania w polskim systemie emerytalnym" przygotowanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Bożeny Kołosowskiej, prof. UMK. Obecnie Habilitantka pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Biznesu Międzynarodowego, w Zakładzie Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych, na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego. Wcześniej pracowała na stanowisku wykładowcy i adiunkta w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu (2006-2013) oraz wykładowcy w Poznańskiej Wyższej Szkole Biznesu (2008-2010) i w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej (Oddział Regionalny w Bydgoszczy – 2006-2009).

4. Ocena osiągnięcia naukowego wskazanego jako główne osiągnięcie naukowe

Wskazana przez Autorkę jako główne osiągnięcie naukowe monografia "Determinanty rozwoju europejskich giełdowych rynków dłużnych instrumentów finansowych" dotyczy, jak wskazuje jej tytuł, problematyki europejskich giełdowych rynków dłużnych instrumentów finansowych. Uwzględniając fakt, że w literaturze przedmiotu dominują rozważania na temat rynków udziałowych papierów wartościowych, zaś kwestia rynków dłużnych papierów wartościowych traktowana jest jako poboczna/uzupełniająca, Autorka dobrze zidentyfikowała istniejącą lukę badawczą, której poświęciła swoją rozprawę. Jak wskazuje Autorka, mimo, że rynek dłużnych instrumentów finansowych jest drugim, po rynku bankowym, największym segmentem rynku finansowego, udział wartości giełdowych dłużnych papierów wartościowych w PKB w krajach nie przekracza 10%, zaś wartość obrotów tymi instrumentami odniesiona do PKB nie osiąga nawet 1% (str. 11-12). Szkoda, że Autorka nie

wskazała przy okazji, że rynek ten ma w dużym stopniu charakter zdecentralizowany, zaś obrót instrumentami dłużnymi często jest organizowany przez banki, co nie tylko objaśnia kształtowanie się wskazanych wielkości, ale także obecne uwarunkowania jego funkcjonowania.

Zachodzące w gospodarce globalnej procesy koncentracji i konsolidacji sektora finansowego skłaniają wszak do postawienia pytania, jakie przeszkody uniemożliwiają przeniesienie większej części obrotu instrumentami dłużnymi na regulowane rynki papierów wartościowych, w sytuacji, gdy dłużne instrumenty finansowe do grupy papierów wartościowych należą. Z tego względu wytyczony przez Autorkę cel prowadzonych badań, czyli opracowanie koncepcji modelu rozwoju giełdowego rynku dłużnych instrumentów finansowych, jest nie tylko aktualny, ale ma również charakter aplikacyjny. Obok celu głównego, Autorka sformułowała pięć celów szczegółowych:

1) Ocena rozwoju wybranych europejskich giełdowych rynków dłużnych instrumentów finansowych w latach 1997-2017;
2) Identyfikacja podobieństw i różnic dotyczących rozwiązań organizacyjno-prawnych obowiązujących na wskazanych, wybranych rynkach;
3) Identyfikacja determinant rozwoju rynków dłużnych instrumentów finansowych;
4) „Propozycja czynników umożliwiających grupowanie giełd papierów wartościowych ze względu na różne uwarunkowania kraju ich lokalizacji;
5) Estymacja oraz weryfikacja jakościowa i ilościowa modeli opisujących zależności między wskaźnikami rozwoju giełdowych rynków dłużnych instrumentów finansowych a potencjalnymi determinantami ich rozwoju." (str. 13)

Sformułowanie celów szczegółowych 4 i 5 wydaje się nieco nieprecyzyjne, w przypadku celu 4 jest to raczej „zdefiniowanie/określenie czynników [...]", zaś w przypadku celu 5 nie jest jasne pojęcie modeli opisujących wskazane zależności – czy chodzi o modele wykorzystywane w prowadzonych badaniach, czy o modele rozwoju rynku.

W pracy sformułowane zostały dwie równorzędne hipotezy badawcze:

H1: Struktura organizacyjna giełdowego rynku dłużnych instrumentów finansowych nie ma wpływu na jego rozmiar mierzony wielkością obrotu tymi instrumentami w relacji do PKB oraz wartością notowanych instrumentów w relacji do PKB.

H2: Zestaw determinant rozwoju giełdowego rynku dłużnych instrumentów finansowych zależy od uwarunkowań ekonomicznych, rynkowych i instytucjonalnych kraju lokalizacji giełdy papierów wartościowych.

Sformułowanie hipotez badawczych jest przejrzyste, zastanawia jedynie, dlaczego w H1 nie przyjęto założenia o pozytywnej naturze związku pomiędzy strukturą organizacyjną rynku a badanymi wskaźnikami, podobnie jak to zostało uczynione w H2 odnośnie do wskazanych tam zależności.

Monografia składa się z czterech rozdziałów, dwa pierwsze mają charakter teoretyczny i wprowadzają w badane zagadnienie, zaś dwa ostatnie – charakter empiryczny. W pracy wykorzystano odpowiednio metody badawcze o charakterze jakościowym i ilościowym.

Z uwagi na fakt, że Autorka już we wstępie wskazuje na problem z jasnym wyodrębnieniem rodzaju papierów wartościowych, które ostatecznie będą przedmiotem badania („różnice w prezentowaniu przez poszczególne giełdy danych statystycznych dotyczących notowanych instrumentów dłużnych uniemożliwiły w przypadku wielu giełd pozyskanie danych wyłącznie dla obligacji [...]" (str. 15), zaś w kolejnym zdaniu wskazuje, że pojęcia np. „rynek dłużnych instrumentów finansowych" i „rynek obligacji" będą stosowane zamiennie (str. 15) rodzi to pytanie, czy w prowadzonych przez Autorkę analizach zostały ostatecznie wykorzystane dane dotyczące tylko obligacji, czy też innych instrumentów dłużnych, tym bardziej, że zostało wskazane, iż w zależności od regulacji obowiązujących na danym rynku analizowane będą nie tylko obligacje skarbowe, samorządowe i korporacyjne, ale także listy zastawne, bony skarbowe oraz krótkoterminowe papiery dłużne (str. 41). W odczuciu recenzenta kwestia ta nie została doprecyzowana w rozprawie, choć lektura jej treści pozwala przyjąć założenie, że w badaniu wykorzystano różne instrumenty dłużne, nie tylko obligacje.

Rozdział pierwszy rozprawy wprowadza w teoretyczne zagadnienia związane z poruszaną problematyką. Autorka dokonuje w nim krótkiej charakterystyki rynku finansowego, giełdy papierów wartościowych jako głównego podmiotu w strukturze organizacyjnej regulowanego rynku kapitałowego oraz dłużnych instrumentów finansowych. Z punktu widzenia celu pracy za kluczowe należy uznać przedstawienie wskaźników rozwoju rynku dłużnych instrumentów finansowych, Autorka dokonała ich zestawienia na podstawie przeglądu literatury przedmiotu. Ostatni, zawarty w tabeli 1.5, wskaźnik budzi wszak wątpliwości, ponieważ z uwagi na postać bezwzględną nie może być wykorzystywany do porównań między rynkami (łączna liczba wyemitowanych obligacji korporacyjnych w sztukach – str. 46). Jednocześnie

należy podkreślić, że Autorka stosuje wcześniej wskazany zabieg wymiennego stosowania pojęć „rynek obligacji" i „rynek instrumentów dłużnych" (np. str. 47), co ponownie otwiera dyskusję, czy analizy przeprowadzone w rozprawie ograniczają się do rynku obligacji. Rozdział kończy krótki rys historyczny rozwoju rynku instrumentów dłużnych wraz z równie krótką charakterystyką ilościową tego rynku w odniesieniu do poszczególnych krajów czy rynków udziałowych papierów wartościowych.

Drugi rozdział rozprawy dotyczy problematyki odnoszącej się wprost do wytyczonego celu i zawiera zestawienie determinant o charakterze ekonomicznym i pozaekonomicznym rozwoju rynku dłużnych instrumentów finansowych, które Autorka zidentyfikowała w literaturze przedmiotu i zebrała w tabeli 2.2. Autorka generalnie dokonuje wielu podsumowań prowadzonych rozważań w ujęciu tabelarycznym, co oceniam bardzo pozytywnie, ponieważ umożliwia to syntetyczną analizę zaprezentowanych wcześniej treści. Niemniej jednak odnośnie do treści tabeli 2.2. nasuwają się dwie uwagi: po pierwsze brak wskazania kierunku zmiany przytoczonych determinant, co jest o tyle ważne, że w tabeli znajduje się także informacja na temat kierunku ich oddziaływania – zatem o ile w przypadku determinanty „równowaga budżetowa" rzecz wydaje się oczywista, o tyle w przypadku większości kategorii, tj. np. „bezrobocie", „dług publiczny", „otwartość handlowa" już niekoniecznie, choć czytelnik intuicyjnie przyjmuje, że chodzi o wzrost wskazanych kategorii. Po drugie, pewna wątpliwość może być także sformułowana odnośnie do kategorii geograficznej – „odległość od równika", która często jest zestawiana z kategorią ekonomiczną, jaką jest poziom rozwoju gospodarczego. Ponieważ w tym przypadku czynnikiem kluczowym jest jednak poziom rozwoju gospodarczego kraju, wydaje się, że czynnik dotyczący odległości kraju od równika, choć wskazywany w literaturze przedmiotu, ma wszak istotnie mniejsze znaczenie – kraje o wyższym poziomie rozwoju gospodarczego znajdują się po prostu relatywnie dalej od równika niż kraje rozwijające się. W kolejnym podpunkcie rozdziału zostały zawarte bardzo ciekawe informacje dotyczące czterech podejść odnośnie do występowania związku pomiędzy rozwojem rynku finansowego (w tym rynku instrumentów dłużnych) a wzrostem gospodarczym kraju, a także dotyczące argumentów na rzecz wspierania rozwoju rynku instrumentów dłużnych. Tu również Autorka odniosła się do licznych badań prowadzonych w tym obszarze przez innych autorów.

Lektura dwóch rozdziałów teoretycznych nie pozostawia wątpliwości, że Autorka dokonała gruntownego przeglądu literatury przedmiotu i swobodnie porusza się w badanej problematyce. Niedosyt budzi jednak brak własnych komentarzy odnoszących się do

prezentowanych treści, dzięki czemu trudno zidentyfikować zdanie Autorki na temat zasadności zróżnicowanych stanowisk, które przedstawia.

Rozdział trzeci można uznać za otwarcie części empirycznej pracy. Autorka uzasadnia wybór rynków giełdowych, które ostatecznie zostały poddane badaniu, syntetyczne informacje na temat procedury wyboru znalazły się w tabeli 3.1. Z punktu widzenia celu rozprawy nie wydaje się konieczna tak szczegółowa charakterystyka genezy funkcjonowania wybranych giełd, którą można by bez uszczerbku dla jakości treści skrócić, przydatne są natomiast schematy obecnych struktur organizacyjnych giełd (z umiejscowieniem rynku instrumentów dłużnych), a także prezentacja wymogów wobec emitentów instrumentów dłużnych istniejących na poszczególnych giełdach. Rozdział kończy krótka analiza porównawcza rozwoju rynków instrumentów dłużnych funkcjonujących w obrębie badanych giełd w ujęciu ilościowym – porównanie udziału wartości dłużnych instrumentów finansowych notowanych na giełdzie papierów wartościowych w PKB kraju oraz udziału wartości obrotu tymi instrumentami na badanych giełdach, także odniesione do krajowego PKB. Ponieważ brakuje wyjaśnienia, przyjmuję, że chodzi o wszystkie notowane na poszczególnych giełdach instrumenty dłużne, nie tylko obligacje. Przeprowadzona analiza pozwoliła Autorce podzielić badane giełdy na trzy grupy, który to podział stał się punktem wyjścia do badań prowadzonych w dalszej części pracy.

Rozdział czwarty to kluczowy rozdział empiryczny pracy. Rozdział otwiera ostateczne doprecyzowanie trzech grup giełd usytuowanych w krajach nazwanych przez Autorkę: bardzo zamożne, średnio zamożne i biedne. Z uwagi na pejoratywny wydźwięk słowa „biedne" wydaje się, że można przyjąć nieco inne nazewnictwo, oddające intencję Autorki: wysoko rozwinięte, rozwinięte i rozwijające się. Warto jednocześnie dodać, że Autorka tworzy swoją klasyfikację w oparciu o standardy zamożności Unii Europejskiej, która nie stanowi szczególnego punktu odniesienia dla prowadzonych w pracy badań (część uwzględnionych krajów do niej nie należy). Za kwestię dyskusyjną można uznać wybór kolejnego kryterium klasyfikacyjnego, jakim jest otwartość na przepływy kapitałowe. Rzeczywiście, zgodnie z wybranym wskaźnikiem mierzenia poziomu otwartości finansowej Chinna i Ito (choć należy dodać, że nie jest to wskaźnik jedyny) należało by przyjąć, że kraje tzw. III grupy są mniej otwarte na przepływy kapitałowe. Jednak wszystkie one (Bułgaria, Chorwacja, Grecja i Polska) są obecnie krajami członkowskim Unii Europejskiej, co oznacza konieczność zniesienia wszelkich ograniczeń względem przepływu środków finansowych w odniesieniu do krajów UE, OECD i EOG, zatem wobec głównych krajów, z którymi mają one relacje

gospodarcze. Kształtowanie się zmiennych wykorzystanych przez Chinna i Ito w konstrukcji wskaźnika ("variable indicating the presence of multiple exchange rates; variable indicating restrictions on current account transactions; variable indicating restrictions on capital account transactions; variable indicating the requirement of the surrender of export proceeds" Chinn, Ito, A New Measure of Financial Openness, 2007) w odniesieniu do wskazanych krajów, każe jednak postawić pytanie, w jaki sposób kraje te, uznawane za otwarte po uzyskaniu członkostwa w UE, tu zostały określone mianem „mniej otwartych na przepływy kapitałowe". Jest to o tyle istotne, że wobec powyższego może np. pojawić się zalecenie dotyczące zniesienia ograniczeń wobec przepływów kapitałowych (zgodnie z obecną nomenklaturą – finansowych), które może ewentualnie dotyczyć wybranych przepływów finansowych wobec tzw. krajów trzecich, które z punktu widzenia realizowanych transakcji finansowych z pewnością nie mają znaczenia priorytetowego. Mam także zastrzeżenia do przyjęcia określenia „silna biurokracja", „słabsza biurokracja" i „słabsza jakość biurokracji". Uwzględniając zawartość treściową pojęcia zaprezentowaną przez Autorkę w przypisie 84 (str. 208) właściwszym określeniem wydaje się „jakość instytucji publicznych – wysoka, średnia, niska".

Wybór zmiennych endogenicznych i egzogenicznych wynika ze studiów literaturowych, warto jednak zauważyć, że przepływy kapitałowe są pojęciem znacznie szerszym niż napływ netto BIZ (nie „wpływ"), ponieważ BIZ to tylko jedna kategoria inwestycji, czy też napływającego kapitału; nie został także skwantyfikowany „wskaźnik zaufania do prawa". Ponadto, jeśli w przypadku „otwartości handlowej" została zastosowana konstrukcja wskaźnika de facto jako suma eksportu i importu danego kraju odniesiona do PKB, nie rozumiem, dlaczego w przypadku otwartości kraju na przepływy finansowe wybrana została miara de jure (czyli wskaźnik Chinna i Ito, który został skonstruowany w oparciu o dane zawarte w AREAER), a nie de facto (czyli sumy aktywów i pasywów zagranicznych danego kraju odniesionej do PKB, dane dostępne w Międzynarodowej Pozycji Inwestycyjnej krajów, w bazie danych MFW). Być może wówczas okazało by się zasadne wyodrębnienie krajów grupy III jako tych, których otwartość finansowa (w ujęciu de facto) jest niższa niż krajów grup I i II, jednak na podstawie innego kryterium. Do kwestii wskaźnika zdefiniowanego jako „biurokracja" odniosłam się wcześniej.

W rozdziale czwartym Autorka dokonuje analizy determinant rozwoju giełdowych rynków instrumentów dłużnych, z uwzględnieniem statystyk opisowych dla 19 wybranych czynników egzogenicznych, prezentuje wyniki prowadzonych analiz w tabelach i to, co zwraca po raz

kolejny uwagę, to brak pogłębionej interpretacji uzyskanych wyników, w komentarzach są przede wszystkim zawarte informacje, które wprost znalazły się już w tabelach. W podrozdziale brakuje też w moim odczuciu podsumowania, w którym zebrane zostałyby główne wnioski z przeprowadzonych w nim badań. W kolejnym podrozdziale Autorka kontynuuje badania empiryczne, tym razem z wykorzystaniem modelu ekonometrycznego. Uzyskane wyniki zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej (tabela 4.24, str. 250). Ukoronowaniem prac badawczych Autorki jest przygotowanie w oparciu o wyniki prowadzonych badań trzech modeli rozwoju rynku dłużnych instrumentów finansowych, odniesionych odpowiednio do wcześniej zdefiniowanych trzech grup rynków giełdowych – I, II, III. Tę część rozprawy uważam za kluczową z punktu widzenia wkładu naukowego w badania dotyczące rynku instrumentów dłużnych prowadzone przez Autorkę. Warto podkreślić, że Autorka w sposób bardzo przejrzysty (w formie graficznej) zaprezentowała oddziaływanie uwzględnionych w badaniu czynników egzogenicznych na rozwój rynków instrumentów dłużnych w wybranych krajach. Wyciągnęła przy tym ważny wniosek, że nie ma jednego uniwersalnego zestawu determinant oddziałujących na te rynki, co oznacza, że każdy kraj powinien rozważyć kwestię stymulant i destymulant rozwoju dłużnych instrumentów finansowych w odniesieniu do własnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Autorka podjęła w swojej rozprawie temat trudny z uwagi na istotne ograniczenia w dostępności danych. Ponieważ większość analiz prowadzonych w odniesieniu do rynków giełdowych dotyczy segmentu udziałowych papierów wartościowych, dla których bazy danych są relatywnie kompletne, dopiero lektura niniejszej monografii uzmysławia skalę problemu z dostępnością danych dotyczących giełdowych rynków papierów wierzytelnościowych. Z tego powodu prowadzone analizy objęły tylko 15 europejskich giełd papierów wartościowych, dla których istniejące dane również trudno uznać za przejrzyste i kompletne, na co Autorka wielokrotnie zwraca uwagę w treści pracy.

Z punktu widzenia prezentowanych treści wydaje się, że zabrakło krótkiego odniesienia do badanej problematyki na poziomie Unii Europejskiej, do której należy większość analizowanych krajów, zaś te, które pozostają poza nią, mają z UE wszechstronnie uregulowane relacje gospodarcze. Unia Europejska generalnie jest mało obecna w rozprawie, choć np. przy wyznaczaniu kryterium rozwoju gospodarczego badanych krajów Autorka wprost korzysta z rozwiązań wypracowanych w UE.

Na zakończenie chciałabym podkreślić, że zarówno podjętą przez Autorkę tematykę, jak i przeprowadzone badania oceniam pozytywnie. Wykonała Ona ogromną pracę, szczególnie

w zakresie tworzenia bazy danych i mimo istniejących w tym obszarze ograniczeń, zrealizowała wytyczone cele badawcze oraz zweryfikowała postawione hipotezy. Według mojej wiedzy jest to pierwsza monografia na polskim rynku poświęcona w całości problematyce funkcjonowania giełdowych rynków instrumentów dłużnych. Płynące z niej wnioski mogą być z pewnością przydatne dla instytucji operujących zarówno w sferze regulacyjnej, jak i organizacyjnej rynku kapitałowego. Wynika z nich bowiem, że giełdowy rynek instrumentów dłużnych jest traktowany przez giełdy papierów wartościowych jako drugorzędny w stosunku do rynku instrumentów udziałowych, co w świetle realizowanego właśnie przez UE planu budowy unii rynków kapitałowych i zmiany sposobu transmisji środków inwestycyjnych w gospodarce (procesy dezintermediacji) powinno ulec zmianie. Jednocześnie Autorka wskazała, jakie czynniki powinny brać pod uwagę krajowe instytucje decyzyjne, aby zdynamizować rozwój giełdowego rynku instrumentów dłużnych, co jest walorem aplikacyjnym prowadzonych przez Nią badań.

5. Ocena pozostałego dorobku naukowego przygotowanego po uzyskaniu stopnia doktora

Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Habilitantkę (str. 35, Autoreferat), Jej zainteresowania naukowo-badawcze koncentrują się na mikro- i makrofinansach i obejmują pięć obszarów badawczych:

1) Systemy emerytalne w krajach europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem części kapitałowych,
2) Rynki giełdowe, w tym szczególnie rynki alternatywne oraz platformy obrotu dla małych i średnich przedsiębiorstw,
3) Fundusze europejskie i inne instrumenty wsparcia oferowane przez Unię Europejską,
4) Wygładzanie dywidend przez spółki publiczne,
5) Zrównoważone finanse.

Tematyka podejmowana przez Autorkę jest zróżnicowana, jednak współgrająca ze sobą tematycznie, dzięki czemu zachowuje tak pożądaną różnorodność, która nie oznacza jednocześnie przypadkowości wyboru zainteresowań naukowych. Gros zainteresowań badawczych Habilitantki koncentruje się na kwestiach szeroko pojętych rynków kapitałowych, w który to obszar badawczy wpisuje się również Jej monografia.

Zgodnie z informacjami podanymi przez dr M. Mosionek-Schwedę, łączna liczba publikacji, których jest autorką lub współautorką, wg Bazy Wiedzy Uniwersytetu Gdańskiego, wynosi 170, a łączna liczba uzyskanych punktów to 1129. Habilitantka zaznaczyła, że publikacje pochodzą z okresu pomiędzy uzyskaniem stopnia doktora a uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego, co należy uznać za niefortunne przejęzyczenie, zapewne miała na myśli złożenie niniejszego wniosku. Habilitantka uczestniczyła aktywnie w 70 konferencjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym, brała udział w trzech projektach badawczych, była recenzentką w czasopismach naukowych, jest członkiem 10 organizacji i stowarzyszeń naukowych, pełni także funkcję redaktora tematycznego w czasopiśmie naukowym „International Business and Global Economy" w obszarze „Finanse przedsiębiorstw".

Umiędzynarodowienie prowadzonych przez Habilitantkę badań można uznać za umiarkowane, choć należy podkreślić, że sytuacja w tym zakresie uległa istotnej poprawie w ciągu ostatnich lat (publikacje w czasopismach: Sustainability – 70 pkt., IF 2,592; „Emerging Markets Finance and Trade" – 40 pkt., IF 0,828; „Risks" – 70 pkt.). Liczba cytowań wskazanych publikacji to: WoS – 2; Google Scholar – 116 (96 bez autocytowań); Publish or Perish – 120.

W 2016 roku Habilitantka otrzymała nagrodę zespołową JMR Uniwersytetu Gdańskiego I stopnia za monografię „Finanse międzynarodowe. Wybrane problemy", M. Markiewicz, U. Mrzygłód (red.), PWE 2015

Aktywność naukowo-badawczą Habilitantki, szczegółowo przedstawioną i opisaną w przekazanej dokumentacji, oceniam pozytywnie.

6. Ocena dorobku w zakresie dydaktyki i organizacji

Habilitantka pracuje obecnie na stanowisku adiunkta w Katedrze Biznesu Międzynarodowego Uniwersytetu Gdańskiego. W pracy dydaktycznej prowadzi liczne i zróżnicowane zajęcia zarówno w języku polskim, jak i angielskim, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, pierwszego i drugiego stopnia. Co warte podkreślenia, cały czas uczestniczy w licznych szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje dydaktyczne. Na wyróżnienie zasługuje kurs Master of Didactisc (prowadzony przez University College London, Institute of Education), dzięki któremu zdobyła uprawnienia do realizacji zajęć metodą tutoringu i wykorzystuje te kompetencje w praktyce pełniąc funkcję tutora dla studentów.

Dr M. Mosionek-Schweda pełniła funkcję promotora prac dyplomowych dla 244 studentów, w tym 192 licencjatów i 52 magistrów, a także funkcję promotora pomocniczego rozprawy doktorskiej. Prowadziła wykłady na uczelniach zagranicznych (Francja, Łotwa, Niemcy, Rosja, Belgia), a także warsztaty propagujące naukę dla dzieci i młodzieży,

Jest szeroko zaangażowana w prace organizacyjne prowadzone na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego, pełniła funkcję opiekuna laboratorium OSTC, koordynatora specjalności w języku angielskim „International Business" na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, uczestniczyła w komitetach organizacyjnych konferencji naukowych organizowanych na wydziale.

Zarówno zaangażowanie dydaktyczne, jak i organizacyjne dr Magdaleny Mosionek-Schwedy oceniam pozytywnie.

7. Ostateczna konkluzja

Uwzględniając postanowienia ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, art. 219, ocena dorobku osoby, która występuje o nadanie stopnia doktora habilitowanego, odnosi się przede wszystkim do jej osiągnięć naukowych. Zarówno przedstawioną do recenzji monografię, wskazaną przez Habilitantkę jako główne osiągnięcie naukowe, jak i Jej pozostały dorobek naukowy, oceniam pozytywnie. Pozytywnie oceniam także pozostałe wykazane przez Nią aktywności w obszarach dydaktycznym i organizacyjnym. W związku z powyższym popieram wniosek Habilitantki o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz wnoszę o dopuszczenie Jej do dalszego procedowania w postępowaniu habilitacyjnym.

Z poważaniem,
Małgorzata Jarmołowicz